

Notat

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

14. december 2014

Bilag til svar på FIV alm del spørgsmål 110 om KLM i læreruddannelsen

I dette notat kommenteres de enkelte påstande i Kristeligt Dagblads kronik 4. december 2014: "KLM-sagen afslører et demokratisk problem" af Marianne Vihøj m.fl. om læreruddannelsens fag Kristendomskundskab/Livsoplysning/-Medborgerskab (KLM), jf. FIV alm. del spørgsmål 110.

Kronikkens første påstand

"For tre år siden nedsatte daværende uddannelsesminister Morten Østergaard (R) en gruppe til at foreslå en reform af læreruddannelsen. Ledet af professor Jens Rasmussen foreslog gruppen, at KLM blev nedlagt til fordel for hans eget fagområde, pædagogik."

Svar på første påstand

På alle tre punkter er påstanden forkert.

Der blev ikke nedsat nogen gruppe for tre år siden af daværende uddannelsesminister Morten Østergaard.

Derimod blev der i forbindelse med læreruddannelsesreformen i 2007 nedsat en følgegruppe, som fik til opgave at følge udviklingen på området og overvåge lovens virkninger.

Professor Jens Rasmussen var ét medlem blandt syv i følgegruppen, som havde direktør i Næstved kommune, Per B. Christensen som formand.

Følgegruppen afsluttede deres evalueringsarbejde i januar 2012 med rapporten "Deregulering og internationalisering – Evaluering og anbefalinger om læreruddannelsen af 2006", som samlede op på fire års arbejde. Følgegruppen var enig om, at der var behov for at opprioritere læreruddannelsens professionsrettede elementer, for "at styrke den lærerfaglighed, som al dokumentation peger på som afgørende for kompetent udøvelse af lærergerningen", som det hedder sig i rapporten.

I erkendelse af, at der ikke var lagt op til en udbygning af læreruddannelsens omfang, blev det konstateret i rapporten, at en styrkelse af det lærerfaglige område

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 14/023046-04

nødvendigvis måtte ske på bekostning af andre dele af uddannelsen, for eksempel Kristendomskundskab/Livsoplysning/Medborgerskab (KLM).

Det er uklart, hvad skribenterne måtte mene, at professor Jens Rasmussen skulle få ud af denne anbefaling, som følgegruppen samlet står bag. Jens Rasmussen er ansat på Aarhus Universitet, Institut for Uddannelse og Pædagogik, og har derfor ingen personlig interesse i fagfordelingen på læreruddannelsen.

Kronikkens anden påstand

”Forslaget afstedkom en hidsig offentlig debat, hvorefter forligspartierne præciserede, at ikke blot skulle KLM bevares, det skulle også styrkes. De sikrede faget egen eksamen og satte for en sikkerheds skyld et par ekstra bogstaver foran: Almen Dannelse (AD/KLM).”

Svar på anden påstand

Påstanden er forkert.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Følgegruppens rapport fra januar 2012 var en rapport til uddannelsesministeren og forligskredsen som afslutningen på følgegruppens arbejde. Den havde ingen formel status i de efterfølgende reformforhandlinger.

Regeringen besluttede på baggrund af rapportens konklusioner og anbefalinger, at der var grundlag for at gennemføre en reform af læreruddannelsen.

Med afsæt i regeringsudspillet af 19. april 2012 indkaldte uddannelsesminister Morten Østergaard forligspartierne til forhandlinger om en reform af læreruddannelsen. I udspillet havde regeringen ladet sig inspirere af det mere end 4 år lange evalueringsarbejde, som lå bag følgegruppens rapport, og som det fremgår af regeringsudspillet, havde KLM vejet pladsen for en væsentlig styrkelse af både det nye professionsorienterede fagområde kaldet Lærerens grundfaglighed og undervisningsfagene.

Resultatet mellem regeringen og forligspartierne fremgår af reformaftalen fra 1. juni 2012.

Heri beskrives det nye hovedområde almen dannelse, som indeholder kompetenceområdet Kristendomskundskab/Livsoplysning/Medborgerskab (aftalens pkt. 4):

De færdiguddannede lærere skal være i stand til at understøtte folkeskolens overordnede formål om at forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre; fremme elevens alsidige udvikling og gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og historie og give dem forståelse for andre lande og kulturer.

Temaet "Kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab" er derfor en del af lærernes grundfaglighed. Ligesom det gælder for de øvrige fagområder, vil også kravene til kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab blive skærpet i forhold til i dag.

Der står således, at kravene til de studerende vil blive skærpet – ligesom det gør sig gældende for ”de øvrige fagområder”. De nye krav afspejles i kompetencemålene for faget.

Der står intet i aftaleteksten om, at fagområdet almen dannelse/KLM (AD/KLM) skal fylde mere end faget KLM gjorde i den gamle læreruddannelse, sådan som skribenter læser det ud af aftaleteksten.

Det er endvidere et af hovedprincipperne i den nye læreruddannelse, at det er op til professionshøjskolerne at foretage de faglige prioriteringer inden for uddannelsens samlede struktur (aftalens pkt. 8). Deraf følger, at professionshøjskolerne har ret til at foretage faglige prioriteringer indenfor Lærerens Grundfaglighed, som har et omfang på 60-80 ECTS point.

Dertil kan tilføjes, at almen dannelse også blev styrket ved at blive indarbejdet i kompetencemålene for undervisningsfagene (jf. aftalens præambel).

Kronikkens tredje påstand

”Morten Østergaard bad nemlig efterfølgende Jens Rasmussen om også at stå i spidsen for selve reformen.”

Svar på tredje påstand

Påstanden er forkert.

Implementeringen af læreruddannelsesreformen består af to dele: dels udarbejdelsen af bekendtgørelsens hovedtekst og dels formuleringen af kompetencemålene for fagene.

I udarbejdelsen af hovedteksten var det embedsfolk fra daværende Styrelsen for Videregående Uddannelse og Uddannelsesstøtte, som skrev udkastet. Professor Jens Rasmussen var på ingen måde involveret i den proces.

I udarbejdelsen af kompetencemålene var processen en anden. Styrelsen bad forsknings- og udviklingschef Andreas Rasch-Christensen (VIA UC) og professor Jens Rasmussen om at lave en ’master’ for udarbejdelsen af de nye kompetencemål og en generel vejledning om, hvordan de enkelte faggrupper skulle bruge masteren i deres arbejde med fagene.

De enkelte faggrupper var typisk sammensat af fire fagpersoner: en faglig spids fra professionshøjskolesektoren, en universitetsforsker med speciale inden for området, censornæstformanden for faget i den gamle uddannelse og en faglig konsulent fra det daværende Ministeriet for Børn og Undervisning (MBU).

Faggruppen, som udarbejdede kompetencemålet for AD/KLM, bestod af:

- Lektor Birgitte Bækgaard
- Udviklingsdirektør Alexander von Oettingen
- Censornæstformand Frits Hedegaard
- Censornæstformand Lakshmi Sigurdsson
- Fagkonsulent Marianne Dietz

Kompetencemålsprojektet blev ledet af forsknings- og udviklingschef Andreas Rasch-Christensen, som i denne kapacitet blev støttet af uddannelseschef Lis Madson (UCC), Marianne Dietz (MBU) og professor Jens Rasmussen.

Denne projektledelse refererede til daværende styrelsesdirektør Inge Mærkedahl og til en referencegruppe bestående af repræsentanter for KL, MBU og Danske Professionshøjskoler.

Kronikkens fjerde påstand

”Høringssvar fra vores faglige forening blev generelt ignoreret. Ingen forklaring.”

Svar på fjerde påstand

Påstanden er delvist forkert.

Der sendes mange høringssvar ind, når en vigtig bekendtgørelse sendes i høring. I denne forbindelse blev der fremsendt 52 høringssvar. Der er ikke kutyme for, at der gives en individuel forklaring til hver enkelt interessent om, hvorfor specifikke forslag i høringssvarene ikke blev medtaget i den endelige bekendtgørelse. Så det er korrekt, at den faglige forening ikke modtog en forklaring, og på den måde er foreningen behandlet på lige fod med andre interessenter.

Det er imidlertid forkert, at den faglige gruppes høringssvar blev ignoreret. For det første blev høringssvaret præsenteret for forligskredsen, og på baggrund af høringssvaret fra faggruppen blev der foretaget ændringer i kompetencemålet for AD/KLM, der delvist imødekom ønsket i høringssvaret.

Kronikkens femte påstand

”AD/KLM fik som eneste eksamensfag ingen såkaldt ”national faggruppe”, men blev med lidt navnetrylleri lagt under den pædagogiske faggruppe, altså Rasmussens eget fagområde. Ingen forklaring.”

Svar på femte påstand

Spørgsmålet om professionshøjskolernes interne organisering har intet med ministeriets implementering af læreruddannelsen at gøre. Det er et internt anliggende på professionshøjskolerne, og det er uklart, hvad professor Jens Rasmussen har med den sag at gøre.

Kronikkens sjette påstand

”Det viste sig, da bekendtgørelsen kom, at Jens Rasmussen personligt havde ”rettet” i teksten: KLM-faglige ord var streget ud eller nedtonet. Og KLM-kompetencer streget ud til fordel for pædagogiske kompetencer. Ingen begrundelse.”

Svar på sjette påstand

Påstanden er forkert.

Efter en drøftelse mellem Styrelsen og projektledelsen blev det konkluderet, at den faglige forenings anbefalinger om brugen af ordene ”vurdere” og ”reflektere” i *færdighedsmålene* allerede var indeholdt i den bedømmelsestaksonomi, som ligger bagved kompetencemålene (jf. bekendtgørelsens § 21 stk. 2). Desuden er begreberne ”vurdere” og ”reflektere” orienteret mod den studerendes læring, og ikke mod

den studerendes fremtidige praksis i folkeskolen, hvilket netop er tanken med læreruddannelsens kompetencemål.

Kronikkens syvende påstand

”Uden nogen afsender skulle alle fagmål nu rummes i ét modul på 10 ECTS (hvor faget før fyldte 17 ECTS), uanset at nogle udbød mere KLM. Ingen lagde åbent navn til disse manipulationer.”

Svar på syvende påstand

Spørgsmålet om implementeringen af læreruddannelsen i de enkelte moduler er et anliggende for den enkelte professionshøjskole.

Jf. redegørelsen som opfølgning på FIV alm. del spm. 137 har professionshøjskolerne et såkaldt nationalt modul inden for AD/KLM. Derudover indarbejder de på forskellig vis elementer fra AD/KLM i bl.a. specialiserings- og tværfaglige moduler.

Kronikkens ottende påstand

”Men intet synes at kunne stoppe den forligsstridige implementering, som Jens Rasmussen har stået i spidsen for.”

Svar på ottende påstand

Der er ikke hold i denne påstand.

Implementeringen af læreruddannelsen er sket i henhold til reformaftalen og den bekendtgørelse, som forligskredsen har godkendt.

Professor Jens Rasmussen har spillet en rolle i implementeringen foranlediget af hans store indsigt i læreruddannelsen. Men det er forkert at påstå, at han skulle have stået i spidsen for projektet, endsi­ge bidraget til at implementeringen skulle blive forligs­stridig.